

عکس: تارا

تصویب کاهش سقف پیگرد کیفری مهریه از ۱۱۰ به ۱۴ سکه بار دیگر صدای معترضان را بلند کرده است

فشار مضاعف بر زنان خانه دار و غیر شاغل

تایید نهایی ماده مربوط به مهریه، بر خروج از کشور زنان و حضانت فرزندان هم تاثیر خواهد گذاشت

▼ اعتراض جامعه مدنی

دیروز و در ادامه اعتراضات قبلی، تعدادی از فعالان مدنی هم به این طرح انتقاد کردند. **آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات** یکی از آنها بود. او در این باره نوشت: «تصویب قانون جدید مهریه در مجلس، به جای آنکه نشانه‌ای از «حل بحران» باشد، بار دیگر نشان داد که نظام قانون گذاری در ایران تمایلی به دیدن ریشه‌های واقعی مشکلات ندارد. مهریه در ایران محصول یک ساختار حقوقی عمیقاً نابرابر است؛ ساختاری که خود مجلس و قوانین موجود آن را خلق کرده‌اند. زن در این نظام، از حق طلاق برابر، حق ولایت برابر و بسیاری از حقوق اساسی که در زندگی خانوادگی تعیین کننده‌اند، محروم است. نتیجه این نابرابری روشن است: مهریه به یک سازوکار بقا تبدیل شده است. مجلس اکنون، به جای اصلاح این نابرابری‌ها، همان تنها ابزار دفاعی زن را محدود کرده است؛ کاری که نه بحران را حل می‌کند و نه عدالت را برقرار.»

زهرنازاده‌بهرام، تحلیلگر سیاسی - اجتماعی و نماینده ادوار شورای شهر پایتخت، در واکنش به تصویب تعیین سقف کیفری ۱۴ سکه برای مهریه گفت که این قانون واقعاً قانون جالبی است. در این شرایط، هم حقوق زنان که براساس قانون اسلام مهریه تعیین شده، زیر سوال می‌رود و هم یک دغدغه و نگرانی اجتماعی به وجود می‌آید.

«فاطمه» دو سال پیش ازدواج کرده و در گفت‌وگو با «هم‌میهن» اعتقاد دارد، با قوانین فعلی هم زنان در ازدواج قدرتی ندارند، و حالا اگر به هر دلیلی درخواست طلاق داشته باشند، دیگر اهرم مهریه هم کارساز نیست: «تا پیش از این طرح، پرداخت همان ۱۱۰ سکه مهریه هم براساس توان مالی مرد بود و می‌توانست به زن کمک کند تا مرد را برای طلاق تحت فشار قرار دهد، حالا اگر همین اهرم هم حذف شود، زن باید به چه ابزاری متوسل شود که خودش را از زندگی‌ای که آن را نمی‌خواهد، نجات دهد؟ من موافق زندانی شدن مردان برای مهریه نیستم، اما اگر بخواهیم از آنها حمایت کنیم و معتقد باشیم که زندانی شدن به دلیل مهریه درست نیست، خیلی واضح است که باید همه حقوق اولیه زنان در ازدواج به آنها داده شود؛ در این شرایط می‌توانیم بگوییم که مهریه به عنوان یک اهرم اقتصادی باید برداشته شود. حالا در شرایطی که در برخی از موارد، زن تنها در صورت بخشیدن مهریه می‌تواند بخشی از حقوق خودش را به دست آورد، همین اهرم هم از او گرفته شود؛ درست مثل شرایطی است که تو در یک اتاق در بسته گیر افتاده باشی. من زنان زیادی را می‌شناسم که تنها دلیلی که توانستند جدا شوند، مهریه بود. در غیر این صورت امکان طلاق گرفتن نداشتند.» اومی گوید فارغ از مهریه، موضوع حمایت اقتصادی از زنان در کدام بخش از قوانین خانواده به ویژه بعد از جدایی در نظر گرفته می‌شود؟

مهریه به ۱۴ سکه اکنون کاملاً منتهی است و در طرح فعلی وجود ندارد؛ اظهارنظری که حالا خلاف‌اش ثابت شده است.

▼ مخالفت بعضی زنان نماینده

دیروز پس از تصویب این ماده در مجلس، یکی از نمایندگان مجلس در واکنش به رأی آوردن پیشنهاد کاهش سقف مهریه گفت: «ای جونم!»، منتشر و جنجالی شد. در جلسه دیروز، تعداد کمی از نمایندگان در مخالفت با این ماده، نطق کردند؛ نمونه‌اش **سمیه رفیعی، عضو فراکسیون زنان مجلس** که در اعتراض به اصلاح قانون مهریه گفت: «اگر که بنا داریم نهاد خانواده را له کنیم، هم ۱۴ سکه بگذارید، هم عندالاستطاعه، آقای قالیباف، لطفاً به حرف من گوش بدهید. ما امروز روی صحبت‌مان با جناب‌عالی و در مرحله دوم با شورای نگهبان است. واقعیت این است که متأسفانه به این مجلس با این طرح دیگر امیدی نداریم. خواهش می‌کنم شما با یک نگاه عقلانی و منطقی آن را برگردانید.» او گفت که امروز کاملاً سوگیرانه داریم به نحوی رفتار می‌کنیم که نهاد خانواده را به بهترین شکل ممکن نشانه رفته‌ایم. از سوگیرانه‌ترین تصمیمات ما، متأسفانه بدترین عواقب دچار جامعه ما خواهد شد.

سارا فلاحتی، یکی دیگر از زنان نماینده بود که در مخالفت با این طرح در تذکر شفاهی گفت که طرح محکومیت‌های مالی که خلاف نص صریح قرآن، سیره علوی و نبوی و اصول ۳، ۱۰، ۲۰ و ۲۱ قانون جمهوری اسلامی و منتهای آن را پرت کردن حواس مردم و آدرس غلط‌دادن به مردم است که هنوز باور نکرده‌ایم از ما هوشمندتر و بسیار از مسئولان جلوتر هستند: «آیا عاقلانه نبود وقتی که اینجا برای نجات دادن ۱۸۰۰ زندانی مهریه صرف کردیم را صرف زندانی کردن ده‌هزاران ارزی و کسانی که اقتصاد این مردم را به نابودی کشاندند، می‌کردیم، آیا عاقلانه نبود مسئولان بی‌مسئولیتی که برخی از آن‌ها پشت مافیا هستند را به صلابه قانون می‌کشاندیم.»

جمشید قائم‌مقام، یکی دیگر از نمایندگان مجلس هم در تذکر شفاهی گفت که کاش این اراده را برای حل مشکل اصلی مردم داشته باشیم و به جای معلول به دنبال علت باشیم: «عامل اصلی فروپاشی زندگی‌ها، مهریه نیست؛ تورم بالای ۴۰ درصد، حقوق زیر ۲۰ میلیون، تورم، بیکاری و اجاره نجومی مسکن است، همین‌طور بیکاری، استسماز نیروهای شرکتی و فقر باعث سست شدن بنیان خانواده است. شمایی که اهل قرآن هستید آقای پزشک‌یان این فقر همه چیز را نابود کرده است.» پس از واکنش‌های گسترده به این طرح، الهه عطایی، مشاور رئیس مجلس در امور زنان گفت، بندی که امروز به تصویب مجلس رسید جزء اصل طرح نبود، اما همچنان راه کارشناسی در این حوزه باز است و حتماً نگرانی زنان دنبال خواهد شد.

گروه جامعه: پس از مدت‌ها حرف و حدیث، دیروز نمایندگان مجلس، ماده یک، یکی از جنجالی‌ترین طرح‌های اصلاحی با موضوع نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی را تصویب کردند که برای چندمین بار صدای منتقدان و معترضان را بلند کرده است. ماده یک این طرح که جنجالی‌ترین ماده آن است، مربوط به کاهش سقف پیگرد کیفری مهریه از ۱۱۰ به ۱۴ سکه است که حالا با ۱۴ رأی موافق و ۷۶ رأی مخالف تصویب شده است. این مصوبه به معنای آن است که احتمال پیگرد کیفری بابت بدهی مهریه، حداکثر تا ۱۴ سکه طلا یا معادل آن است و بیش از آن، موضوع شامل پیگرد کیفری نخواهد بود. براساس این ماده اصلاحی، اگر مهریه بیش از ۱۴ سکه باشد، مازاد آن براساس ملاتت زوج یعنی توانمندی مالی قابل پرداخت است؛ موضوعی که حالا منتقدانش می‌گویند در نبود قانون مدنی برابر برای زنان و مردان، حالا دست زنان را برای محدود دستاویزهای قانونی بیش از پیش کوتاه کرده است.

سمیه رفیعی عضو فراکسیون زنان مجلس:

**اگر که بنا داریم
نهاد خانواده را له
کنید، هم ۱۴ سکه
بگذارید، هم
عندالاستطاعه. آقای
قالیباف، لطفاً به
حرف من گوش
بدهید. ما امروز
روی صحبت‌مان
با جناب‌عالی و در
مرحله دوم با
شورای نگهبان است.
واقعیت این است
که متأسفانه به این
مجلس با این طرح
دیگر امیدی نداریم.
خواهش می‌کنم شما
با یک نگاه عقلانی
و منطقی آن را
برگردانید**

ماده یک این طرح، جزئیات دیگری هم دارد: در تبصره ۳ این ماده آمده است: «مراد از حیس در این قانون، اعم از «نگهداری شخص در زندان» یا «محدود کردن شخص با استفاده از نظارت سامانه‌های الکترونیکی» است.»

در تبصره ۴ نوشته شده است: «در مواردی که محکوم‌علیه به‌ازای دین، مالی دریافت نکرده مانند مهریه، دیه، خسارات ناشی از جرائم غیرعمدی یا ضمان قهری، صرفاً نظارت سامانه‌های الکترونیکی اعمال می‌شود.»

تبصره ۵ مقرر کرده است: «اجرای نظارت سامانه‌های الکترونیکی در خصوص رد مال در محکومیت‌های کیفری تابع شرایط مقرر در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ و قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۴ است.» و در تبصره ۶ آمده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده و تبصره‌های ذیل آن، ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت دادگستری با همکاری سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.»

۱۸ آبان‌ماه بود که نمایندگان مجلس با کلیات «طرح اصلاح مواد از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی» با ۱۹۷ رأی موافق، ۳۸ رأی مخالف و ۷ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۲ نماینده حاضر در جلسه، موافقت کردند و بلافاصله با مخالفت و انتقاد تعداد زیادی از فعالان حقوق زنان، حقوق‌دانان، پژوهشگران اجتماعی و البته بعضی مسئولان دولتی روبه‌رو شدند؛ انتقادهایی که به‌نظر می‌رسد حالا تعداد مخالفان این طرح را از ۳۸ به ۷۶ نفر رسانده است. مخالفت‌ها در آبان‌ماه گذشته در این باره به‌حدی بود که چندروز بعد از تصویب کلیات این طرح، زهرا بهروزآذر، معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهوری گفت که دولت سریعاً مخالفت خود را اعلام کرده و پس از برگزاری جلسات متعدد با نمایندگان مجلس، آنها استدلال‌های دولت را پذیرفته‌اند و بحث تغییر

بهار پرباران

به گفته رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران سازمان هواشناسی، باتوجه به شبیه‌سازی‌های عددی، به‌احتمال قوی طی بهار تا تابستان سال آینده، بارش سال آتی ایران، نرمال یا فراتر از نرمال خواهد بود. به گزارش ایسنا، احد وظیفه از تنوع دورپیوندهای (شاخص‌های اقلیمی) موثر بر آب‌وهوای ایران گفت و توضیح داد: «یکی از مهم‌ترین این شاخص‌ها، «ان‌سو» (نوسان جنوبی) است که فازهای ال‌نینو و لانینا را تعیین می‌کند و اثرات آن می‌تواند بین دو تا هفت سال طول بکشد.» به گفته او در حال حاضر در فاز خنثی تا لانینا قرار داریم، اما ترکیب آن با فاز منفی دورپیوند دیگری به‌نام «ای.اودی» روی اقیانوس هند، یکی از دلایل اصلی کم‌بارشی فصل جاری در ایران بوده است: «این ترکیب، موجب تقویت یک واکر خند (مرکز پرفشار) در منطقه شرق مدیترانه تا غرب آسیا شده و از نفوذ سامانه‌های بارشی به‌سمت ایران جلوگیری کرده است.»

هشدار تشدید بیماری‌های تنفسی

با ورود به فصل سرما و اوج‌گیری ویروس‌های تنفسی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران، نسبت به افزایش خطر ابتلا در میان گروه‌های آسیب‌پذیر و هم‌زمان تشدید بیماری‌های مزمن به‌دلیل آلودگی هوا، هشدار داد. به گزارش ایسنا، نادر توکلی توضیح داد که باتوجه به اپیدمی بیماری‌های ویروسی در فصل پاییز، در حال حاضر این بیماری‌ها به‌ویژه بیماری‌های تنفسی، طیف زیادی دارند: «در همین راستا حوزه پایش و کنترل بیماری‌های وزارت بهداشت، به‌طور مشخص ۲۳ عامل بیماری‌زای ویروسی را کنترل و به‌عنوان مرجع اصلی اعلام می‌کند که در شرایط حاد قرار داریم یا نه. به‌این ترتیب از میان این ۲۳ پاتوژن عمده تا تپ‌های مختلف ویروس آنفلوآنزا، ویروس کرونا و بیماری‌های مرتبط با علامت تنفسی هشدار داده می‌شوند. توکلی درباره گروه‌های آسیب‌پذیر، گفت: «معمولاً گروه‌های آسیب‌پذیر شامل زنان باردار، سالمندان بالای ۶۵ سال، کودکان، بیماران قلبی و نارسایی تنفسی، مبتلایان سرطان که سیستم ایمنی ضعیفی دارند و مستعد ابتلا به بیماری‌های تنفسی هستند، باید مراقب باشند و رعایت موارد بهداشتی به‌ویژه پوشش ماسک در تجمعات و اماکن عمومی را داشته باشند.»

آخرین آمار متقاضیان فرزندخواندگی

رئیس سازمان بهزیستی کشور اعلام کرد که در ایران، متقاضی فرزندخواندگی ۲۰ برابر تعداد فرزندان تحت‌پوشش این سازمان است. به گزارش خبرنگاران، جواد حسینی درباره آمار کودکان بهزیستی در مراکز شبه‌خانواده توضیح داد و گفت: «سالانه حدود شش هزار فرزند ورودی داریم، اما رویکرد ما خانواده‌محوری است. سبهارز نفر از آنها را به خانواده زیستنی یا جایگزین بازگردانیدیم و عده‌ای هم به فرزندخواندگی رفتند. در ایران، متقاضی فرزندخواندگی ۲۰ برابر تعدادی است که داریم و این باعث می‌شود، پچه‌ها را به شایسته‌ترین خانواده‌ها بسپاریم.» او توضیح داد: «سال گذشته ۲۵ هزار کودک به فرزندخواندگی سپرده شده‌اند، همچنین خانواده میزبان داریم و کودکانی که پدر و مادر دارند اما موقتاً تحت‌پوشش بهزیستی هستند، تا شش‌ماه به خانواده میزبان می‌روند. ترخیص در ۱۸ سالگی به‌معنای خداحفاظی نیست و ما هیچ فرزندی را رها نمی‌کنیم.»